

Vägledning för genomförande av

DIGIBAROMETER

En workshop om digital mognad i samhällsbyggnadsprocessen

Digibarometer

För att få en bra start på digitaliseringsarbetet behöver organisationen hitta sin startposition, det vill säga beskriva hur långt man har kommit i sin digitala transformationsprocess. Genom att göra det blir det enklare att beskriva gapet mellan nuläge och målbild och det blir enklare att ta fram en plan som pekar ut riktningen för fortsatt arbete.

För att stötta Sveriges kommuner med digitalisering av samhällsbyggnadsprocessen har Lantmäteriet tagit fram ett workshopmaterial kallat Digibarometer. Det är ett självinstruerande workshopmaterial som tar sammanlagt ca 7-8 timmar att genomföra antingen sammanhängande eller uppdelat i två pass.

Syftet är att ni ska få en gemensam bild av hur digitala ni är i kommunens verksamheter inom samhällsbyggnad och få igång en diskussion kring digitalisering och hur ni går vidare i detta arbete. För att kunna sätta rimliga mål för digitaliseringsarbetet behöver organisationens digitala mognad vara känd.

Ni behöver inga förkunskaper för att gå igenom Digibarometern, det viktiga är att deltagarna bidrar med engagemang till övningarna. Det är en fördel om deltagarna har tagit del av materialet i Lantmäteriets kompetenssatsning ”Workshop för framtiden” som finns på [Lantmäteriets webbplats](#).

På följande sidor finns en vägledning till den som ska förbereda och leda genomförandet av Digibarometern.

Workshopledarens förberedelser

Bjuda in deltagare

Det är viktigt att få ett brett deltagande från alla delar i samhällsbyggnadsprocessen för att syftet ska uppnås. Ta gärna med gemensamma resurser som utvecklingsledare, IT-strateg och gärna någon politiker.

Tidsplanering

Totalt tar Digibarometern 6-7 timmar att genomföra och man kan välja att göra den sammanhängande eller uppdelat på två tillfällen. Den föreslagna tidsåtgången kan behöva anpassas beroende på hur många som deltar och om någon fråga ska få ta mer eller mindre tid utifrån just era behov. Det är bra att göra en egen tydlig tidplan.

Lokal

Beroende på hur många som ska delta behövs ett antal rum för att kunna arbeta gruppvis i grupper om 4-8 deltagare samt en lokal för den gemensamma tiden.

Material

- 1 penna per deltagare
- 1 tuschpenna per grupp
- Post-it i minst 4 färger
- utskrivna planscher (A1:or, en omgång per grupp + en för sammanställning) från zip-filen som du kommer åt från Lantmäteriets hemsida

Gruppindelning

Är ni många som ska genomföra workshopen bör ni dela in er i grupper om 4–8 personer. Mixa gärna grupperna utifrån olika enheter/avdelningar så gott ni kan få ett jämförbart resultat mellan grupperna. Resultatet sammanställs gemensamt efter varje övning.

Förbered en inledning

Hur omfattande inledningen behöver vara beror förstås på gruppens storlek, hur väl man känner varandra sedan tidigare och vad man har med sig i form av kunskaper och erfarenheter. En inledning bör klargöra bakgrunden och syftet med dagen, använd gärna den presentation(ppt) som finns att hämta på hemsidan och även annat material från ”Workshop för framtiden”.

Förbered eventuellt något inspel till övningen MÖJLIGHETER

Be någon/några personer förbereda en omvärldsspaning.

Genomförande

Digibarometern omfattar 5 övningar samt en inledning och en avslutande diskussion. Den angivna tidsåtgången är en uppskattning. Gör gärna anpassningar av tiderna utifrån hur just ert behov och intresse ser ut. Tiden för sammanställning i slutet på övningarna kan behöva utökas om man är många grupper.

Moment	Tid min
Inledning	30-45
Potentialen	60
Våra styrkor	20
Skattningen del1	25
Skattningen del2	30
Möjligheter	20-30
Prioritera framåt	85
Summering & diskussion	30

PASS I

INLEDNING

Tidsåtgång: 30-45 min

Inled med bakgrund och syfte med dagen, anpassat till gruppens behov
Presentationen(ppt) som finns att hämta på hemsidan kan t.ex. användas som stöd.

Gör en presentationsrunda där var och en presenterar sig med namn och roll. Ta gärna också med någon fråga att reflektera runt t.ex. Vad är dina tankar kring digitalisering? Vilka förväntningar har du på dagen?

Gå igenom gruppindelningen och upplägget för dagen. Några tips som grupperna kan få med sig är

- se till att alla kommer till tals
- fastna inte för länge i en fråga
- ha koll på tiden

POTENTIALEN

Tidsåtgång: 60 min

Denna övning är en klassisk så kallad SWOT-analys. SWOT står för Strengths, Weaknesses, Opportunities och Threats. (Styrkor, Svagheter, Möjligheter och Hot)

Syftet med denna övning är alltså att genomlys vilka **styrkor**, **svagheter**, **möjligheter** och **hot** ni ser ur er kommuns perspektiv när det gäller digitaliseringen av samhällsbyggnadsprocessen.

Gruppvis

STEG P1: INDIVIDUELLT ARBETE (10 MIN)

Ta 10 min att individuellt fundera över:

- Vad har organisationen för styrkor och svagheter idag som kan ha betydelse för digitaliseringen
- Vilka möjligheter eller hot för er utveckling ser ni med tanke på vad som sker i omvärlden

Försök skriva ner minst 3-4 styrkor, svagheter, möjligheter och hot på Post-its.

Endast 1 sak per lapp. Kom ihåg att använda olika färger på lapparna för de olika kategorierna, S-W-O-T.

STEG P2: GENOMGÅNG I GRUPPEN (20 MIN)

Presentera era Post-its lappar för resten av gruppen och sätt dom sen på planschen. Diskutera med gruppen under presentationerna. Dyker det upp nya saker under diskussionerna så skriv ner dessa med, och sätt upp fler lappar.

Gemensamt

STEG P3: KLUSTRING (20 MIN)

Sortera gemensamt ut Post-it lapparna i de process-steg eller stödprocesser där de hör hemma.

- Försök att vara så specifik som möjligt genom att peka ut var i processen en styrka eller svaghet hör hemma.
- Ibland kan det behövas ett förtydligande eller kanske någon extra lapp.
- Om det behövs, använd fältet för "Övrigt".
- Man kan ev. använda 2 planscher för att dela upp styrkor/svagheter respektive möjligheter/hot.

STEG P4: DISKUSSION (10 MIN)

Diskutera resultatet. Finns det vissa områden som innehåller mycket styrkor, svagheter, möjligheter eller hot? Vad kan det bero på? Hur kan ni utnyttja det?

VÅRA STYRKOR

Tidsåtgång: 20 min

Syftet med den här övningen är att fundera över de organisatoriska styrkor ni har i er verksamhet som kan hjälpa er att digitalisera samhällsbyggnadsprocessen.

Gemensamt

Lyft fram styrkorna en i taget från SWOT-analysen. Läs styrkorna högt och förtydliga vad som avses om det inte klart framgår från varje lapp.

Vad är nyttan med denna styrka i digitaliseringen?

Hur har vi nått denna styrka? Vad var nyckeln?

Vad kan vi ta med oss av de vi ser?

Vilka av styrkorna är viktigast för er?

Vad är ni mest stolta över och varför?

SKATTNINGEN del I

Tidsåtgång: 25

Syftet med denna övning är att få en överblick över hur långt ni har kommit med att digitalisera samhällsbyggnadsprocessen.

Gruppvis

STEG S1 - SKATTNING (20 MIN)

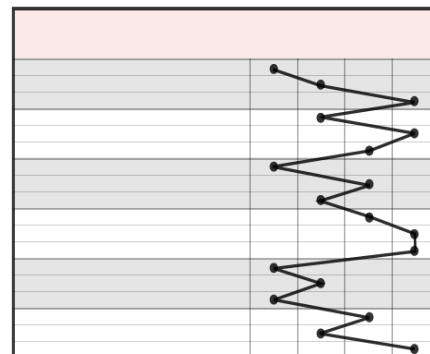
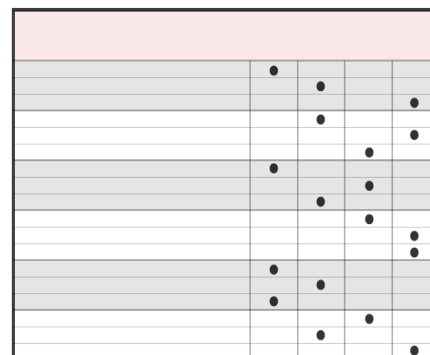
Gå gemensamt igenom och skatta er organisations förmåga i de olika påståendena på planschen. Fyll i med tuschpennan allt eftersom ni diskuterar.

Tänk på att...

Syftet med denna övning är inte att ni ska få ett absolut värde på er digitala mognad utan övningen ska fungera som ett diskussionsunderlag för att jobba vidare med digitaliseringsarbetet inom er kommun. Om en fråga känns otydlig så kan ni själva definiera vad den betyder för just er. Har ni olika bild av var ni befinner er?

STEG S2 - SUMMERING (5 MIN)

Dra ett streck mellan era prickar i planschen för att få en graf över skattningen.

Här är det lämpligt att ta avbrottet mellan dag 1 och 2 alternativt ta lunchpaus. Skattningen fortsätter med en gemensam del efter avbrottet.

PASS 2

Om workshopen är uppdelad på två dagar så börja med en kort reflektion /repetition kring PASS 1.

SKATTNINGEN del 2

Tidsåtgång: 30 min

Gemensamt

STEG S3 - DISKUSSION (30 MIN)

Grupperna presenterar sina slutsatser från övningarna för varandra. Gå gärna igenom skattningen fråga för fråga och markera det gemensamma resultatet på en ny plansch. Om ni har olika bild så låt det framgå på planschen genom att markera flera alternativ.

- Vilka områden har ni kommit långt/ inte så långt inom?
- Vad kan detta bero på?
- Hur förhåller sig detta resultatet till er diskussion från den föregående övningen?

MÖJLIGHETER

Tidsåtgång: 20-30 min

Syftet med den här övningen är att fundera över de möjligheter och stöd som förändringar och initiativ i omvärlden kan ge er. Använd tiden för att lyfta fram saker som kommer att kunna bidra. Fundera kring hur och när ni bäst drar nytta av dem.

Gemensamt

STEG M1 - PRESENTATION (15 MIN)

Ta upp vad som händer i omvärlden, vad gör myndigheterna, utvecklingsprogrammen, andra kommuner eller näringslivet.

Låt 3-4 personer göra en superkort omvärldsspaning (förberedd) för de andra. Ett annat alternativ är att utgå från de möjligheter som togs fram i SWOT-analysen,

STEG M3 - DISKUSSION (20 MIN)

*Hur drar vi nytta av det som händer i omvärlden?
Hur kan det påverka våra prioriteringar och tidplaner?*

PRIORITERA FRAMÅT

Tidsåtgång: 90 min

Ni har nu gått igenom samhällsbyggnadsprocessens olika områden och identifierat er digitala mognad och också varert behov av förändringsarbete är som störst.

Den här övningen handlar om att ta fram och prioritera åtgärder i er digitala transformationsprocess med syfte att förbättra och effektivisera samhällsbyggnadsprocessen. Övningen bygger på att ni fokuserar på **vad som behöver göras, inte hur** det i praktiken ska genomföras eller vem som ska ta ansvar för det.

Gemensamt

STEG F1 - INLEDNING (15 MIN)

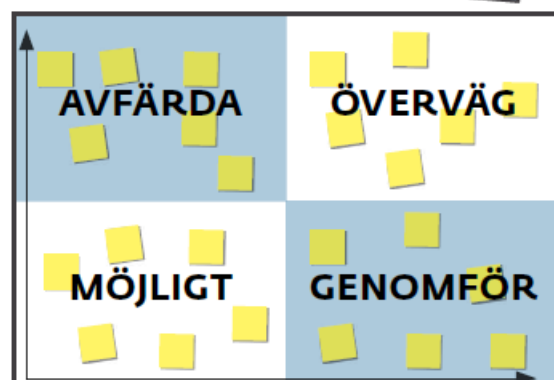
Ta fram resultatet/planscherne från Potentialen och Skattningen så att alla kan se.

Gå igenom fyrfältaren och axlarnas betydelse

På den vertikala axeln står kostnad/ansträngning och det handlar både om ekonomiska, organisatoriska och personella kostnader/ansträngningar för att genomföra åtgärden.

På den horisontella axeln står effekt/påverkan och här handlar det om vilken positiv nytta som åtgärder har på samhällsbyggnadsprocessen om den genomförs.

En åtgärd som har stor effekt och nytta för samhällsbyggandet och som endast kräver en liten kostnad hamnar i fältet "Genomför!". En åtgärd som inte leder till någon stor positiv effekt och nytta på samhällsbyggandet och som dessutom är kostsam, hamnar i fältet "Avfärda!".

Gruppvis

STEG F2 - INDIVIDUELLT ARBETE (10 MIN)

Ta några Post-it lappar och skriv ner de åtgärder du kommer på där ny digital teknik eller förändrad process kan förbättra samhällsbyggnadsprocessens olika delar. Vad behöver göras för att öka er digitala mognad och skapa värden såsom ökad kvalitet, effektivitet, dialog, samverkan och transparens?

STEG F3 - SORTERING (30 MIN)

Nu ska ni presentera och diskutera era olika åtgärdsförslag gemensamt och placera ut dem i fyrfältaren. Berätta för gruppen vad din åtgärds-lapp innebär och diskutera var i fyrfältaren den ska placeras. Placera ut samtliga Post-it lappar.

Gemensamt

STEG F4 – SAMMANSTÄLLNING OCH DISKUSSION (30 MIN)

Sammanställ gruppernas resultat genom att gå igenom lapp för lapp och flytta till en tom plansch.

Titta på slutresultatet och resonera tillsammans kring vad ni ser. Vad bör genomföras respektive inte genomföras för att bli mer digitala och få en effektivare process i er kommun?

Om det finns utrymme kan man göra en omröstning där alla får markera ett antal åtgärder som man ser som mest angelägna.

Tänk på att...

I en diskussion om åtgärder kan man tänka stort och smått. Det är lätt att åtgärdsförslag blir till rena aktiviteter på en väldigt detaljerad nivå. Försök klustra era åtgärder efter teman, då blir fyrfältaren mer överskådlig!

Låt inte frågor om ansvar eller hur åtgärder ska genomföras hindra diskussionen!

Låt er inte begränsas av huruvida åtgärdsförslagen är realistiska eller inte.

Er egen roll och erfarenhet i arbetsprocessen är naturligtvis viktig, men glöm inte att inkludera medborgarnas perspektiv och alla era externa aktörers behov!

SUMMERING & DISKUSSION

Tidsåtgång: 30 min

Summera hela workshopen och diskutera i gruppen hur ni kan arbeta vidare med dessa frågor och det ni kommit fram till under de två halvdagarna.

Förslag på tidschema

Workshop som genomförs uppdelat på två tillfällen

DAG1			
Inledning	9.00	9.45	
Potentialen	9.45	10.45	
<i>Paus</i>	<i>10.45</i>	<i>11.00</i>	
Våra styrkor	11.00	11.20	
Skattningen del 1	11.20	11.45	
Summering av dagen	11.45	12.00	
DAG 2			
Incheckning/Backspegel	9.00	9.15	
Skattning del2	9.15	9.45	
Möjligheter	9.45	10.15	
<i>Paus</i>	<i>10.15</i>	<i>10.30</i>	
Prioritera framåt	10.30	11.55	
Summering och diskussion	11.55	12.30	

Workshop som genomförs vid ett tillfälle

Inledning	9.00	9.45	
Potentialen	9.45	10.45	
<i>Paus</i>	<i>10.45</i>	<i>11.00</i>	
Våra styrkor	11.00	11.20	
Skattningen del 1	11.20	11.45	
<i>Lunch</i>	<i>11.45</i>	<i>12.45</i>	
Skattningen del 2	12.45	13.15	
Möjligheter	13.15	13.45	
Prioritera framåt gruppvis	13.45	14.40	
<i>Paus</i>	<i>14.40</i>	<i>15.00</i>	
Prioritera framåt gemensamt	15.00	15.30	
Summering och diskussion	15.30	16.00	